

نمونه قرارداد سهامداران

«همراه با نکات آموزشی»

توضیح ۱- در این قرارداد قسمت‌هایی که با رنگ آبی مشخص شده‌اند، نمونه متن قرارداد هستند و نکته‌ها نیز، توضیحاتی برای کمک به تدوین توافقات طرفین درج شده‌اند.

توضیح ۲- محتوای موجود در این نمونه، می‌تواند تا جایی که قابلیت انطباق داشته باشد، در قرارداد سرمایه‌گذاری نیز بکار رود. همچنین گاهی اوقات طرفین قرارداد سرمایه‌گذاری را از قرارداد سهامداران جدا می‌کنند و توافقات مربوط به نحوه و شرایط پرداخت را در قرارداد سرمایه‌گذاری و نحوه تعاملات و توافقات خود درباره آن سرمایه‌گذاری را در قرارداد سهامداران بصورت جداگانه ذکر می‌کنند. در نمونه حاضر سعی شده است که موارد مرتبط با قرارداد سرمایه‌گذاری نیز در این قرارداد آورده شود.

توضیح ۳- موارد مندرج در این قرارداد، امور مبنایی و حداقل توافقات برای تنظیم قرارداد سهامداران هستند و طرفین می‌توانند با توافق با یکدیگر مشروح توافقات خود را تفصیل دهند.

توضیح ۴- این مدل قراردادی در تجربه حضور در مذاکرات سرمایه‌گذاری مختلف و در تعامل با استارت‌آپ‌های متعدد، به دست آمده است.

مقدمه

نکته ۱- طرفین در مقدمه قرارداد از قصد خود برای انعقاد قرارداد سخن می‌گویند و اینکه این همکاری به چه ترتیبی شکل گرفته است و طرفین به دنبال آن هستند که اعلام کنند این رابطه حقوقی برای چه میان آنها بوجود آمده است. نگارش صحیح مقدمه اهمیت زیادی دارد؛ زیرا که در مواقع ابهام یا تفسیر مراجع قضایی و داوری معمولاً از مقدمه قرارداد نیز به منظور تفسیر قصد واقعی طرفین استفاده می‌کنند. استفاده از عباراتی مانند «از آنجاکه» که نشان‌دهنده علت توافق طرفین و پیش‌زمینه‌های توافق آنها است نیز متعارف و مرسوم است. مانند: «از آنجاکه سرمایه‌گذار ..... و از آنجاکه تیم کارآفرین ..... و از آنجاکه طرفین .....» و بعد در نهایت اعلام می‌کنند که: «طرفین این قرارداد را به منظور ..... منعقد و اجرایی نمودند».

نکته ۲- اشاره به تاریخ و مکان انعقاد قرارداد نیز دارای آثار حقوقی است. گاهی اوقات بنا به عللی و یا توافقی که سهامداران با یکدیگر می‌کنند، تاریخ انعقاد قرارداد و تاریخ اجرایی شدن و موثر شدن آن با یکدیگر متفاوت است.

نکته ۳- در صورتی که استارت‌آپ تاسیس شده باشد نام شرکت استارت‌آپ نیز به عنوان شرکتی که سرمایه‌پذیر است در قرارداد ذکر می‌شود. همچنین نوع کسب و کار استارت‌آپ و حوزه فعالیت آن نیز قید می‌گردد.

طرفین قرارداد حاضر عبارتند از:

الف) ..... (سهامی خاص/با مسئولیت محدود) به شماره ثبت ..... و شناسه ملی ..... به نشانی ..... با نمایندگی ..... (مدیر عامل) و نشانی ایمیل ..... و ..... (عضو هیات مدیره) به و نشانی ایمیل ..... که از این پس طرف اول/سرمایه‌گذار خوانده می‌شود؛

و

ب) آقای/خانم .....، فرزند .....، به شماره ملی ..... و به نشانی ..... و نشانی ایمیل ..... که از این پس طرف دوم/کارآفرین خوانده می‌شود؛ و

از این روی طرفین به شرح زیر با یکدیگر توافق نمودند:

نکته ۴- در صورتی که سهامداران همگی حقیقی یا حقوقی هستند می‌توان از نمونه‌های بالا به تعداد آنها استفاده کرد. انتخاب عنوان سرمایه‌گذار، تیم کارآفرین یا طرف به خواست طرفین بستگی دارد. با این حال از آنجاکه معمولاً تیم کارآفرین متشکل از چند نفر است می‌توان مجموعه آنها را تیم کارآفرین نامید و هرکدام را در بندهای جداگانه معرفی کرد.

نکته ۵- گاهی اوقات نیز برخی تمایل دارند تا هنگام معرفی طرفین تعداد و درصد سهام را نیز در مقابل نام هرکدام از سهامداران یادداشت کنند.

ماده ۱- تعاریف و تفاسیر

نکته ۶- تعریف کردن عبارات و واژگانی که در قرارداد آمده است برای تشریح قصد واقعی طرفین و دانستن منظور آنها کاربردی است. پس لازم است این واژگان با احتیاط و دقیقاً منطبق با خواست واقعی طرفین تعریف شوند. البته باید توجه داشت همواره معیار قواعد آمره که قانونگذار وضع کرده است بر اراده طرفین حاکم است و نمی‌توان در قالب تعریف واژگان یا هر شرط قراردادی دیگری اموری مغایر با قواعد آمره یا نظم عمومی و اخلاق حسنه را مورد توافق قرار داد. این موارد باطل هستند.

نکته ۷- واژگانی که در ادامه می‌آید پیشنهادی هستند و ممکن است طرفین بخواهند سایر واژگان مدنظر خود را تعریف کنند یا آنکه تعریف دیگری ارائه دهند یا برخی از آنها را حذف کنند. پس اینها تمام مواردی نیستند که ممکن است نیاز به تعریف داشته باشند.

۱-۱ تعاریف:

واژگان و عبارات بکاررفته در این قرارداد دارای معانی زیر می‌باشد:

«شرکت» به معنای شرکت ..... ثبت شده به شماره ..... و شناسه ملی ..... به نشانی ..... است.

«فعالیت اصلی» به معنی فعالیت اصلی شرکت ..... می‌باشد که عبارت است از:

.....

«اساسنامه»: به معنی اساسنامه شرکت می‌باشد.

«قرارداد»: به معنای قرارداد سهامداران و تمام ضوابط و جداول آن است که ممکن است در گذر زمان تغییر کند یا با توافق مکتوب طرفین اصلاح گردد.

«روز کاری» به معنای روزهای غیر از پنج‌شنبه و جمعه و سایر روزهای غیرتعطیل رسمی است که بانک‌ها، ادارات دولتی، سایر نهادها و دستگاه‌ها جهت انجام وظایف روزمره خود باز هستند.

«هیئت مدیره» به معنی هیئت مدیره شرکت است.

«وام سهامداران» به معنای وامی است که سهامداران شرکت برای رونق فعالیت‌های شرکت پرداخت می‌نمایند.

نکته ۸- برخی برای تصریح بیشتر قید می‌کنند که این وام در اسناد حسابداری شرکت به چه نحوی انعکاس داده شود. مانند آنکه در حساب جاری شرکای شرکت به نام شخص پرداخت کننده ثبت می‌شود یا خیر و نیز آیا حق استرداد آن وجود دارد یا آنکه شخص پرداخت کننده حق استرداد را از خود سلب و ساقط می‌کند و در اینصورت هم لازم است گفته شود اگر شرکت وارد فرآیند افزایش سرمایه شود نصاب‌های سهام تغییر خواهد کرد یا خیر و برخی موارد دیگر که در واقع تشریح کننده قصد واقعی طرفین و توافقات آنها در چارچوب اصول قانونی و مقررات لازم‌الاجرا و استانداردهای مالی و حسابداری است.

«قرارداد استخدام» به معنای قراردادی است که مدیر عامل شرکت و سایر کارکنان با شرکت منعقد می‌نمایند.

«قرارداد ایفای تعهدات حرفه‌ای» به معنای قراردادی است که مدیر عامل شرکت و سایر کارکنان کلیدی جهت ایفای تعهدات حرفه‌ای تجاری خود با شرکت منعقد می‌نمایند.

نکته ۹- معمولاً در کسب و کارهای نوپا، علاوه بر قرارداد استخدام یک قرارداد ایفای تعهدات حرفه‌ای هم نوشته می‌شود و در آن مسائلی از قبیل عدم رقابت، محرمانگی، KPI، نظام تخصیص سهام یا vesting نیز در آن مورد اشاره قرار می‌گیرد. گاهی اوقات همان تعهدات حرفه‌ای درون متن قرارداد سهامداران نیز ذکر می‌شود و این به طرفین بستگی دارد که بخواهند برای برخی موارد مانند تخصیص سهام قرارداد جداگانه تنظیم کنند یا از قرارداد واحدی مانند قرارداد سهامداران استفاده نمایند. در هر صورت لازم است چارچوب‌های قانونی در تمام این موارد رعایت شود.

«سهام عادی» به معنای به‌کاررفته در ماده ..... است که از کلیه حقوق مالکانه برخوردار خواهد بود.

«سهام ممتاز» به معنای به‌کاررفته در ماده ..... است که دارای امتیازات مالی و غیرمالی به شرح مندرج در این قرارداد است.

نکته ۱۰- مادامیکه بر روی امتیازی توافق نشود، نمی‌توان سهام ممتاز را دارای آن امتیاز شناخت. در واقع سهامی که امتیازی برای آن تعریف نشده باشد، ممتاز نیست. همچنین امتیازها نیز بصورت پیش فرض در قانون تعریف نشده اند بلکه لازم است در مورد آنها توافق شود. یعنی نوشتن آنکه الف سهامدار ممتاز است به‌تنهایی برای او حق رای بیشتر به‌دنبال ندارد؛ مگر آنکه این امتیاز برای وی مورد موافقت قرار گرفته و در اسناد تاسیس شرکت اعلام و آگهی شده باشد.

«سرمایه‌گذاران فعلی» به معنای ..... است که از طریق آورده‌های نقدی خود تمام سرمایه شرکت را پرداخت نموده‌اند.

نکته ۱۱- برخی با توجه به امتیازاتی که برای سرمایه‌گذاران فعلی در مقابل سرمایه‌گذاران جدید تعریف می‌کنند تمایل دارند سرمایه‌گذاران فعلی را از سرمایه‌گذاران آتی تفکیک کنند. البته ممکن است نوع توافقات ایجاب نماید که از این تفکیک استفاده نشود این موضوعی تابع اراده طرفین است. گاهی اوقات ممکن است کسب و کار در مرحله اول جذب سرمایه باشد و سرمایه‌گذار فعلی وجود نداشته باشد. «سرمایه‌گذاران جدید» به معنای شخص یا اشخاص ثالثی است که ممکن است در آینده با تزریق آورده‌های نقدی در شرکت سرمایه‌گذاری نمایند.

«تبدیل سهام» به معنای تبدیل سهام عادی به ممتاز و برعکس است.

«تاریخ موثر شدن» به معنای تاریخ مندرج بر این قرارداد است که در آن تاریخ، این قرارداد اجرایی تلقی می‌گردد.

«سال مالی» به معنای سالی است که از ..... شروع می‌شود و تا ..... ادامه می‌یابد. اولین سال مالی شرکت از تاریخ تاسیس تا خاتمه آن سال محاسبه می‌گردد.

«رقیق شدن سهام» به معنای کاهش میزان سهام سهامداران موجود است که بر اثر افزایش سرمایه حادث می‌گردد.

نکته ۱۲- مشخص است که عبارات و واژگانی در قسمت تعاریف می‌آیند که در قرارداد نیز بکار برده شده باشند.

۱-۲ تفاسیر:

تفسیر واژگان و عبارات و اصطلاحات بکاررفته در این قرارداد مشمول اصول زیر است مگر اینکه محتوا و متن بگونه دیگری اقتضاء نماید:

۱-۲-۱ جز در مواردیکه متن ایجاب ننماید، واژگان این قرارداد که در معنای مفرد به کار رفته است معنای جمع نیز می‌دهند و برعکس.

۱-۲-۲ ارجاع به این قرارداد متضمن جداول، ضمیمه و اصلاحات آتی آن است.
نکته ۱۳- ممکن است طرفین بخواهند اصول دیگری را هم برای تفسیر قرارداد ذکر و بر آن توافق کنند.

ماده ۲- سهامداران

نکته ۱۴- در صورتی که شرکت دارای سهامداران ممتاز و عادی است، در این قسمت می‌توانید هر کدام از آنها را تعریف نمایید.

نکته ۱۵- اگر شرکت دارای سهام ممتاز است لازم است امتیازات در نظر گرفته شده برای سهامدار ممتاز در این قسمت یا ضمن یک ماده جداگانه تعریف و قید شود. این امتیازات نمی‌تواند مغایر با قواعد آمره قانون تجارت و یا خلاف نظم عمومی و اخلاق حسنه باشد؛ در غیر اینصورت باطل است. همچنین طرفین می‌توانند در خصوص تعریف سهامدار عادی نیز با یکدیگر توافق کنند. گاهی اوقات ممکن است سرمایه‌گذار مرحله بذری، سهامدار عادی باشد و همه این موارد به توافق طرفین بستگی دارد و نمونه حاضر تنها یکی از انواع توافقات است.

۱-۲ سهامداران شرکت به دو دسته سهامداران عادی و سهامداران ممتاز تقسیم می‌گردند:

۱-۱-۲ منظور از سهامدار عادی (که همان طرف ..... و ..... است)، سهامداری است که متعهد است بصورت روزانه در شرکت فعالیت نماید و آورده وی کار روزمره، دانش، تخصص و مهارت است. انجام امور اجرایی شرکت برعهده سهامدار عادی است.

۱-۲-۲ منظور از سهامدار ممتاز (که همان طرف ..... و دوم ..... است)، سهامداری است که متعهد است در قالب آورده، سرمایه نقدی شرکت را تامین نماید. اگرچه سهامدار ممتاز نیز در مدیریت شرکت مشارکت می‌نماید؛ اما درگیر امور اجرایی روزمره شرکت نیست.

ماده ۳- سهام و سرمایه

۱-۳ تامین سرمایه: تامین سرمایه اولیه شرکت بر عهده سهامداران ممتاز/سرمایه‌گذاران است. از این روی طرف ..... مبلغ ..... و طرف ..... مبلغ ..... را به‌عنوان آورده به شرکت پرداخت می‌نمایند.

نکته ۱۶- در صورتی که تمام سهامداران آورده نقدی داشته باشند، این مبلغ در این قسمت درج می‌شود. در استارت‌آپ‌ها معمولاً سرمایه‌گذار (که عموماً سهامدار ممتاز هم هست) آورده نقدی به استارت‌آپ تزریق می‌نماید.

۲-۳ مواعید پرداخت سرمایه: سرمایه تعهدشده سهامداران ممتاز در ..... مرحله طبق برنامه زمان‌بندی زیر پرداخت خواهد شد:

...

...

نکته ۱۷- در مواقعی که قرارداد سرمایه‌گذاری و قرارداد سهامداران از هم جدا هستند، شرایط پرداخت سرمایه در قرارداد سرمایه‌گذاری می‌آید. در این قسمت توافقات مرتبط با تاثیرپذیری سرمایه‌گذاری از شرایط تجاری و کسب‌وکار سرمایه‌پذیر ذکر و انواع توافقات مرتبط با آن بیان می‌گردد.

نکته ۱۸- در تعیین مواعید پرداخت سرمایه لازم است به نحوی توافق شود که مشخص باشد هر کدام از پرداخت‌ها چه زمانی انجام می‌شوند. مثلاً نوشته می‌شود ظرف مهلت ۱ ماه از تاریخ انعقاد قرارداد، حال اگر مواعید مبهم باشند زمینه‌های ایجاد اختلاف میان سهامداران بوجود می‌آید. بنابراین اگر برای تعیین مهلت پرداخت نوشته شود «ظرف مهلت ۱ ماه» اما مشخص نشود این «۱ ماه» از کی محاسبه می‌شود، محل ایراد است.

نکته ۱۹- تعیین مواعد پرداخت سرمایه دارای اهمیت است زیرا علاوه بر اینکه استارتاپ می‌تواند بر اساس این مواعد پرداخت برای آینده کسب و کار برنامه‌ریزی نماید، می‌تواند مبنایی برای تعیین ضمانت‌اجرای عدم پرداخت مبالغ سرمایه در مواعد مقرر باشد. ضمانت‌اجراها می‌تواند تعیین جریمه تاخیر در پرداخت به نرخ شاخص رسمی بانک مرکزی یا کاهش نصاب سهام متعهد پرداخت سرمایه متناسب با مبلغ سرمایه پرداختی یا کاهش امتیازات سهام ممتاز به همراه کاهش درصدی از سهام به عنوان جریمه، حق فسخ (در صورتی که شرکت هنوز ثبت نشده باشد) و یا جمع این موارد و نیز دیگر توافقات طرفین باشد. آنچه در تعیین ضمانت‌اجراها موثر است، قدرت چانه زنی طرفین و نیز ضمانت‌اجراهای تیم کارآفرین (که معمولاً سهامدار عادی هستند) جهت نقض تعهدات قراردادی آنان است.

۳-۳ از کل مبلغ سرمایه تعهدشده طرف ..... مبلغ ..... و از کل مبلغ سرمایه تعهدشده طرف ..... مبلغ ..... در راستای تاسیس شرکت مشترک پرداخت گردیده است.

نکته ۲۰- این بند در صورتی در قرارداد می‌آید که هنوز شرکت ثبت نشده است. در صورتی که شرکت ثبت شده باشد و حضور سرمایه‌گذار در قالب افزایش سرمایه باشد، مبلغی از افزایش سرمایه که ثبت می‌شود در این قسمت خواهد آمد.

۳-۴ مبلغ سرمایه عهده سهامدار عادی (طرف ..... و .....) توسط سهامداران ممتاز در مقابل ایفای تعهدات قانونی و قراردادی آنها به آنان صلح معوض شده است؛ از این روی سهامدار عادی در قبال سهام تعلق گرفته به وی هیچ میزان وجه نقد به عنوان آورده پرداخت نخواهد کرد.

نکته ۲۱- در این قسمت طرفین می‌توانند در خصوص ارزش مابه ازای نقدی یا پولی آورده تیم کارآفرین که دانش و تخصص یا کار اجرایی روزانه در استارتاپ است با یکدیگر توافق نمایند.

۳-۵ در صورتی که سهامداران ممتاز نسبت به افزایش سرمایه شرکت اقدام نمایند، هیئت مدیره متعهد است نسبت به انجام کلیه اقدامات قانونی لازم جهت ثبت افزایش سرمایه و صدور سهام جدید متناسب با سرمایه افزایش یافته اقدام نماید.

نکته ۲۲- افزایش سرمایه فرآیندی است که نیازمند مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت است. لذا سهامداران ممتاز نمی‌توانند راساً نسبت به این کار اقدام نمایند مگر آنکه دو-سوم آرای مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت را در اختیار داشته باشند؛ در غیراینصورت لازم است مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام، موضوع افزایش سرمایه را تصویب نمایند که سهامدار ممتاز نیز یکی از آن سهامداران است. حال ممکن است سهامدار ممتاز مقرر کند که هرگونه افزایش سرمایه در صورتی معتبر است که به تایید و تصویب وی رسیده باشد. معمولاً این کار از طریق تعیین حق رای بیشتر برای سهامدار ممتاز انجام می‌شود.

۳-۶ سرمایه ثبتی شرکت ..... ریال (معادل ..... تومان) است که به ..... سهم با ارزش هر سهم ..... تقسیم می‌گردد. میزان سهام سهامداران عبارت است از:

طرف اول: ..... درصد طرف دوم: ..... درصد طرف سوم: ..... درصد طرف چهارم: ..... درصد

نکته ۲۳- همچنین متعارف است در قالب یک جدول مشخص، نصاب سهام سهامداران را قبل و بعد از سرمایه‌گذاری ذکر می‌کنند.

نکته ۲۴- در صورتی که شرکت ثبت شده باشد، می‌توان این قسمت را در بخش مقدمه آورد و مقصود آن است که طرفین بدانند درباره چه شرکتی و با چه مشخصات ثبتی در حال توافق هستند. برخی ترجیح می‌دهند قرارداد سهامداران را پس از تشکیل شرکت منعقد کنند و امضای آن را به آن تاریخ منوط می‌نمایند و برخی دیگر نیز حین انعقاد قرارداد مشارکت یا سرمایه‌گذاری یا قرارداد خرید و فروش سهام، قرارداد سهامداران را نیز امضا می‌کنند و برخی نیز مفاد قرارداد مشارکت و سهامداران را در یک قرارداد واحد جمع می‌کنند.

۷-۳ سهام تشویقی: سهامداران متعهد هستند مجموعاً ..... درصد از سهام خود را برای اختصاص به کارکنان کلیدی شرکت تحت عنوان سهام تشویقی ذخیره نمایند. این میزان سهام در مراحل مختلف افزایش سرمایه متناسب با نصاب سرمایه افزایش یافته رقیق خواهد شد.

نکته ۲۵- ایده آل است که تمام سهامداران اعم از ممتاز و عادی در تامین سهام تشویقی مشارکت کنند؛ اما برخی سرمایه گذاران این امر را بر عهده تیم کارآفرین می گذارند. همچنین مهم است سهام تشویقی نیز متناسب با مقاطع افزایش سرمایه رقیق شود. از طرفی نقل و انتقال سهام تشویقی به کارکنان کلیدی شرکت نیز دارای فرآیندی است. برخی از برنامه مصوب واگذاری سهام تشویقی برای این امر استفاده می کنند که ESOP نامیده می شود.

۸-۳ نحوه واگذاری سهام تشویقی: سهام تشویقی با پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیئت مدیره به کارکنان کلیدی شرکت اختصاص می یابد. سهامی که از این طریق توسط سهامداران ممتاز به کارکنان کلیدی منتقل می گردد، سهام عادی خواهد بود.

نکته ۲۶- اینکه سهام تشویقی قابل واگذاری توسط سهامدار ممتاز به کارکنان کلیدی، قبل از انتقال به سهام عادی تبدیل شود، نیز به آن فرد بستگی دارد که قرار است به شرکت ملحق گردد. ممکن است حضور آن فرد بسیار تاثیرگذار و مهم باشد و اختصاص سهام تشویقی در قالب سهام ممتاز به وی را توجیه نماید.

۹-۳ کلیه سهامداران تعهد می نمایند سود تخصیص یافته به سهام خود را در مدت ..... سال از تاریخ تاسیس شرکت (دوره زمانی حبس) برداشت و دریافت نمایند. در صورتی که به علت بروز وقایعی مانند فوت، حجر یا ورشکستگی رابطه قراردادی هر کدام از سهامداران با شرکت و سایر سهامداران خاتمه یابد، سود سهام تخصیص یافته به سهام سهامدار یادشده تا آن تاریخ محاسبه و حسب مورد به ورثه، قیم یا مدیر تصفیه وی پرداخت می گردد.

نکته ۲۷- طرفین می توانند توافق کنند که برای یک بازه زمانی مشخص سود تخصیص یافته به سهام خود را از شرکت دریافت نکنند. بدین ترتیب برای آنکه مغایرتی با قواعد آمره قانون تجارت رخ ندهد، ابتدا سود به سهام طبق قانون اختصاص می یابد اما سهامدار تعهد می کند که این سود را برای یک بازه زمانی مشخص برداشت ننماید یا آن میزان سود را به شرکت صلح بلاعوض کند. هدف از این کار حفظ منابع مالی و نقدینگی برای استارتاپ است.

ماده ۴- تخصیص سهام به تیم کارآفرین / طرف ..... / سهامداران عادی (vesting)

مالکیت قطعی سهام به تیم کارآفرین در یک بازه زمانی سه ساله و منوط به اشتغال تمام وقت و با حسن نیت در شرکت صورت می گیرد؛ بدین گونه که در سررسیدهای تعیین شده، هر یک از اعضای تیم کارآفرین مستحق مالکیت قطعی میزان مشخصی سهام می شود؛ در غیر این صورت مازاد سهام که تیم کارآفرین مستحق دریافت آن نخواهد بود، توسط سرمایه گذاران/سهامداران ممتاز از ایشان مسترد خواهد شد.

۱-۴ زمان بندی اعطای سهام

نحوه استقرار قطعی مالکیت سهام برای تیم کارآفرین به شرح زیر خواهد بود:

۱-۴-۱ سال اول: در طول سال اول هیچ بخشی از سهام در نظر گرفته شده (بابت آن سال) در جدول به مالکیت قطعی تیم کارآفرین در نخواهد آمد، اما در پایان سال اول، مالکیت قطعی یک سوم از آن سهام توافق شده برای هر عضو تیم کارآفرین، محقق می شود.

۱-۴-۲ سال دوم و سوم: در پایان هر سال ..... درصد از سهام توافق شده به مالکیت قطعی هر یک از اعضای تیم کارآفرین در خواهد آمد.

تبصره ۱- استقرار قطعی و بلاشرط مالکیت بعد از انجام تعهدات قانونی و قراردادی تیم کارآفرین صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- در صورتی که هر یک از اعضای تیم کارآفرین زودتر از پایان دوره سه ساله ایفای تعهدات در مقابل شرکت و سرمایه‌گذاران/سهامداران ممتاز، به هر علتی، شرکت را ترک کند، تنها مالکیت قطعی بخشی از سهام که تا آن لحظه عضو ترک‌کننده مستحق آن است، برای وی مستقر خواهد شد. در این صورت سرمایه‌گذاران می‌توانند سهام مسترد شده را به سایر اشخاص بفروشند یا واگذار نمایند. تیم کارآفرین حق اعتراض خود را درخصوص قیمت آن میزان سهم یا منافع آن و نیز تصمیم سرمایه‌گذاران در این زمینه از خود سلب و ساقط نموده است.

۲-۴ میزان سهام مورد تعهد

کل سهامی که طی سه سال و مشروط به ایفای تعهدات قراردادی و الزامات قانونی تیم کارآفرین، به آنها تعلق می‌گیرد به شرح جدول زیر می‌باشد:

مشخصات	تعداد سهام	کل درصد سهام	درصد تثبیت شده	درصد باقی مانده جهت تخصیص

۳-۴ نحوه تخصیص سهام طی سه سال

جزئیات تخصیص باقی مانده سهام مذکور در بند قبل طی سه سال، مشروط به انجام تمام تعهدات قراردادی تیم کارآفرین، به شرح جدول زیر خواهد بود:

میزان سهام	زمان بندی	دام از تیم فرین
.....	.....	
.....	.....	

تبصره: فرارسیدن زمان‌های فوق و انجام تعهدات تیم کارآفرین تا آن زمان شرط لازم تخصیص و تثبیت قطعی سهام به تیم کارآفرین بوده و چنانچه قبل از فرارسیدن مواعد فوق، تیم کارآفرین از انجام تعهدات خود امتناع نموده یا آنها را ترک نمایند، مستحق دریافت سهامی که موعد آن فرا نرسیده است؛ نخواهند بود.

نکته ۲۸- آنچه در این ماده آمده تنها یکی از انواع نمونه‌های توافق درخصوص تخصیص سهام است. طرفین می‌توانند مدت زمان تخصیص سهام یا بازه‌های زمانی تخصیص، زمان انتقال و واگذاری سهام به تیم کارآفرین، نحوه انتقال، مقدمات اجرایی مورد نیاز و مانند را از طریق توافقات داخلی تعیین کنند.

ماده ۵- مجامع عمومی

۱-۵ صلاحیت مجامع عمومی، دعوت مجامع، زمان برگزاری جلسات، نصاب لازم برای تشکیل و اتخاذ تصمیمات، منطبق با اساسنامه شرکت و لایحه اصلاح قسمتی از مواد قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ می‌باشد.

۲-۵ کلیه تصمیمات در موارد زیر با ..... اتخاذ خواهد شد:

۵-۲-۱ انجام هرگونه فعالیتی غیر از فعالیت اصلی موضوع شرکت مندرج در این قرارداد؛

۵-۲-۲ تصویب بودجه سالیانه شرکت؛

۵-۲-۳ عزل یا نصب اعضای هیات مدیره شرکت؛

۵-۲-۴ کلیه تصمیمات ناظر بر سود قابل تقسیم شرکت؛

۵-۲-۵ هرگونه تصمیم ناظر بر کاهش یا افزایش سرمایه شرکت؛

۵-۲-۶ هرگونه تصمیم ناظر بر انحلال و اعلام ورشکستگی یا ادغام شرکت.

نکته ۲۹- موارد ذکرشده در بالا تمثیلی هستند ممکن است سهامداران بخواهند موارد دیگری را در این بند درج کنند. برخی از سهامداران ممتاز، تمایل دارند هرگونه تغییر در مفاد اساسنامه که در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده است مستلزم تصویب و تایید آنها باشد. این امر نیازمند تعیین حق رای بیشتر برای آن سهامدار است.

نکته ۳۰- سهامداران می توانند توافق کنند برخی از موارد که ذاتا در صلاحیت هیئت مدیره نیست (مانند تصویب نقل و انتقال سهام) در صلاحیت مجامع عمومی شرکت قرار گیرد. همچنین می توانند نصاب های لازم برای تصمیم گیری در مجامع عمومی را تعیین نمایند با این توجه که این نصاب ها نباید از حداقل های قانونی مقرر در قانون تجارت کمتر شوند. در مجمع عمومی عادی حداقل نصاب رای گیری ۱+۵۰ درصد از سهامداران حاضر است و در مجمع عمومی فوق العاده نصاب رای گیری دو-سوم آرای سهامداران حاضر در جلسات مجمع است. معمولا در این قسمت سهامداران ممتازی که حق رای بیشتری را به عنوان امتیاز سهام ممتاز مطالبه می کنند امتیازات مدنظر خود را قید می کنند. برخی ترجیح می دهند در قالب یک ماده مجزا امتیازات سهام ممتاز را برشمارند.

نکته ۳۱- در صورتی که استارتاپ تاسیس شده باشد لازم است بازه زمانی مشخصی برای آنکه تغییرات در اساسنامه شرکت تصویب شود و نیز مجمع عمومی فوق العاده برای افزایش سرمایه و صدور سهام جدید برای سهامدار جدید (که معمولا سرمایه گذار است) تعیین گردد و در قالب بندی مجزا در قرارداد درباره آن توافق شود.

ماده ۶- هیئت مدیره

۶-۱ مدیریت شرکت بر عهده هیئت مدیره ای متشکل از ..... عضو می باشد که .....

نکته ۳۲- تعیین ترکیب هیئت مدیره به نحوی که سهامداران عادی و ممتاز در آن دارای نماینده باشند اهمیت دارد، خصوصا در استارتاپ ها که لازم است مدیریت استارتاپ همچنان در اختیار تیم کارآفرین باقی بماند. همچنین در شرکت های سهامی خاص لازم است اعضای هیئت مدیره حتما سهامدار نیز باشند.

۶-۲ مدت عضویت اعضای هیئت مدیره دو سال است. مجمع عمومی شرکت می تواند هر زمان که بخواهد اعضای هیئت مدیره را عزل نموده و اعضای جدیدی را منصوب نماید.

نکته ۳۳- برخی توافق می کنند در هر صورت، عضو جدیدی که تعیین می شود توسط کدام دسته از سهامداران کاندیدای عضویت در هیئت مدیره شرکت شده باشد.

۶-۳ کلیه تصمیمات در موارد زیر با ..... اتخاذ خواهد شد:

۶-۳-۱ هرگونه تصمیم ناظر بر نقل و انتقال سهام شرکت؛

۶-۳-۲ هرگونه تصمیم ناظر بر تعیین قیمت بازاری سهام شرکت.

۶-۳-۳ هرگونه تصمیم ناظر بر فروش، رهن، وثیقه گذاری، تضمین، نقل و انتقال یا واگذاری اموال و دارایی های شرکت؛

۶-۳-۴ ورود به هرگونه قرارداد مشارکت با دیگر شخص یا اشخاص ثالث؛

۶-۳-۵ هرگونه تصمیم ناظر بر نقل و انتقال سهام تشویقی به کارکنان کلیدی شرکت؛

نکته ۳۴- یکی از موضوعات اصلی مذاکرات با سرمایه‌گذاران و مذاکرات درون تیمی نحوه رای‌گیری در شرکت و نصاب آرای مورد نیاز برای اتخاذ تصمیمات در هیئت مدیره است. در همین راستا سهامداران معمولاً بر تعداد مدیران حاضر در جلسه و نصاب آرای مورد نیاز برای اتخاذ این تصمیمات چانه زنی می‌کنند. به منظور آنکه فرآیندهای تصمیم‌گیری در شرکت قفل نشود، می‌توان از طرفی که حقوقی را برای خود مطالبه می‌کند پرسید که دغدغه‌های او برای مطالبه این حقوق چیست و سپس از سازوکارهای قانونی برای برطرف کردن آن دغدغه‌ها استفاده نمود.

۴-۶ کلیه اوراق و اسناد تعهدآور و لازم‌الاجرا اعم از چک، برات، سفته و سایر اسناد تجاری و نیز تمامی عقود و قراردادهای با امضای متفق مدیر عامل و رئیس یا نایب‌رئیس هیات مدیره همراه با مهر شرکت معتبر خواهد بود.

نکته ۳۵- مورد فوق، تنها یکی از نمونه‌ها و شیوه‌های توافق درباره صاحبان امضای مجاز شرکت است. معمولاً سرمایه‌گذاران برای حفظ نظارت خود بر امور مهم شرکت مانند انعقاد عقود و قراردادهای یا اسناد تعهدآور شرکت، تمایل دارند یکی از صاحبان امضای مجاز شرکت باشند. شیوه‌های گوناگونی برای ساختارمند کردن نحوه امضای اوراق و اسناد تعهدآور و عادی در شرکت وجود دارد.

۵-۶ مدیر عامل: مدیری است که سهامدار شرکت بوده و بوسیله سهامداران عادی معرفی و توسط هیات مدیره به عنوان مدیر عامل منصوب می‌گردد. مسئولیت مدیر عامل شرکت اجرای موثر و با حسن‌نیت تمام تصمیمات جلسات هیات مدیره است و فعالیت‌های روزانه شرکت را سازماندهی می‌نماید. مدیر عامل متعهد و ملتزم است بصورت تمام وقت برای شرکت کار کند و نسبت به انعقاد قرارداد استخدام و نیز قرارداد ایفای تعهدات حرفه‌ای با شرکت اقدام نماید.

نکته ۳۶- عرفاً در استارت‌آپ‌ها مدیرعامل، فردی است که توسط تیم کارآفرین معرفی می‌شود. در شرکت‌های سهامی خاص، می‌توان مدیرعامل را از خارج از سهامداران انتخاب نمود؛ اما در رابطه با استارت‌آپ‌ها عرف آن است که این شخص عضو تیم کارآفرین باشد و برای او دوره‌های وستینگ و سایر تعهدات تیم کارآفرین تعیین بشود.

ماده ۷- گزارش‌های مالی و فنی

مدیرعامل/تیم کارآفرین/ سهامداران عادی/ هیئت مدیره باید تمام سوابق و حساب‌های مورد نیاز طبق قانون را متناسب با استانداردهای حسابداری حفظ و فراهم نمایند. دفاتر و سوابق باید همواره در دفتر اصلی شرکت نگهداری شود و برای بازرسی‌ها و بررسی‌های سهامداران در دسترس باشد.

نکته ۳۷- یکی از مطالبات سرمایه‌گذاران آن است که سوابق تمام اسناد و امور مالی شرکت در اختیار آنها قرار گیرد و همواره بتوانند کلیه نظارت‌های لازم بر امور و فرآیندهای مالی استارت‌آپ داشته باشند. در همین راستا معمولاً سرمایه‌گذاران از جمله امتیازات خود را اختیار تعیین مدیر مالی می‌دانند تا این شخص که در واقع نماینده آنها در استارت‌آپ است امور مالی استارت‌آپ را انجام دهد. علاوه بر این سرمایه‌گذاران ممکن است درخواست کنند تا دسترسی بدون محدودیتی به سیستم‌های مالی شرکت داشته باشند تا بتوانند بر نحوه هزینه‌کرد سرمایه نظارت کنند.

۲-۷ مدیرعامل/تیم کارآفرین/ سهامداران عادی باید در ظرف مهلت دو ..... از تاریخ ..... موارد زیر را برای تمام سهامداران آماده و ارائه نماید:

- حساب سود و زیان؛
- حساب درآمد و هزینه‌ها؛
- گزارشی مشتمل بر وضعیت مالی عمومی، جریان پول نقد کسب و کار، حجم تولید شرکت در آن بازه زمانی و .....

۳-۷: گزارش‌های فنی:

نکته ۳۸- در قسمت گزارش‌های فنی معمولاً سرمایه‌گذار یا سهامدار ممتاز دسترسی‌های فنی مورد نیاز را از تیم کارآفرین مطالبه می‌نماید. بنابراین موارد مندرج در این بند تمثیلی هستند و می‌توان سایر موارد را نیز به آن اضافه نمود.

ماده ۸- حق تقدم

۱-۸ حق تقدم در خرید سهام

سهامداران بدین‌وسیله توافق می‌نمایند که، تمام یا هر کدام از آنان، نباید سهامی را که در شرکت مالک آن می‌باشند واگذار نمایند، بفروشند، منتقل یا مبادله کنند یا به وثیقه بگذارند مگر در مواردی که به موجب این قرارداد مجاز شمرده شده است. اگر هر کدام از سهامداران تمایل داشته باشد تا هر میزان از سهام خود (سهام پیشنهادی) را بفروشد یا واگذار نماید باید:

نکته ۳۹- گاهی اوقات سهامدار ممتاز/ سرمایه‌گذار می‌خواهد نقل و انتقال سهام او فاقد هرگونه محدودیت و روندهای داخلی باشد و به نوعی این حق تقدم در خرید سهام خود توسط دیگر سهامداران را نمی‌پذیرد. با این همه در مواردی که سهامداران ممتاز چند شخص هستند و با تعدد سرمایه‌گذار مواجهیم، معمولاً چنین شروط و قیودی را می‌پذیرند تا بدین‌وسیله با اعمال حق تقدم خود، مانع ورود سهامدار دیگری به شرکت بشوند که رقیب شرکت محسوب می‌شود. گاهی اوقات نیز سهامداران برای نقل و انتقال محدودیت‌های ثابتی در نظر می‌گیرند مانند آنکه سهام شرکت قابل واگذاری به رقبای شرکت یا اشخاصی که سابقاً دعاوی حقوقی یا کیفری علیه شرکت اقامه کرده‌اند و مانند آن نباشد.

۱-۸-۱ دیگر سهامداران را مطلع سازد و این سهام را بوسیله اطلاعیه مکتوب در قالب «اطلاعیه انتقال» مشتمل بر تعداد سهام پیشنهادی، شرایط و ضوابط انتقال و «قیمت پیشنهادی» به آنان پیشنهاد نماید.

۱-۸-۲ قیمت پیشنهادی قیمت عادلانه بازاری سهام است که لازم است مورد موافقت هیئت مدیره قرار گیرد.

۱-۸-۳ در مدت ..... از تاریخ وصول اطلاعیه انتقال، دیگر سهامداران می‌توانند برای خرید سهام پیشنهادی به قیمت پیشنهادی موافقت نمایند یا این پیشنهاد را رد کنند. اگر هر کدام از سهامداران موافقت خود را جهت خرید سهام پیشنهادی از انتقال‌دهنده به قیمت پیشنهادی اعلام نماید (اطلاعیه خرید)، باید این فروش در مدت زمان ..... میان انتقال‌دهنده و منتقل‌الیه تحقق یابد. این فروش باید به تایید و تصویب ..... برسد و طبق مقررات لایحه اصلاح قسمتی از مواد قانون تجارت در خصوص شرکت‌های سهامی مصوب ۱۳۴۷ ثبت گردد.

۱-۸-۴ در مواردی که بیش از یک سهامدار تمایل داشته باشد تا سهام پیشنهادی را در مهلت ذکر شده خریداری نماید، باید سهام یادشده بر اساس نسبت سهم هر سهامدار داوطلب، به آنان فروخته شود. ۱-۸-۵ اگر دیگر سهامداران از خرید سهام پیشنهادی در مهلت ذکرشده امتناع نمایند یا در مهلت زمان ..... قیمت پیشنهادی را پرداخت نمایند، انتقال‌دهنده مجاز است تا سهام پیشنهادی را به قیمتی که کمتر از «قیمت پیشنهادی» نباشد به شخص ثالثی بفروشد و منتقل نماید. چنین فروش و انتقالی باید طبق مقررات لایحه اصلاح قسمتی از مواد قانون تجارت در خصوص شرکت‌های سهامی مصوب ۱۳۴۷ ثبت گردد.

۱-۸-۶ مشروط بر آنکه «اطلاعیه انتقال» صحیحاً به تمام سهامداران ابلاغ شده باشد، عدم مکاتبه سهامداران برای اعلام تصمیم خود مبنی بر خرید سهام پیشنهادی در مهلت ..... ذکرشده، به معنای رد پیشنهاد خرید سهام مزبور فرض می‌گردد.

۱-۸-۷ هر سهامدار جدیدی باید در زمان مالکیت هر سهم شرکت، به این قرارداد و اساسنامه شرکت و تمام تصمیمات مجامع عمومی و هیات مدیره تا آن زمان بپیوندد و ملتزم باشد.

۸-۲ حق تقدم در افزایش سرمایه

در موارد افزایش سرمایه شرکت از طریق صدور سهام جدید هر سهامداری حق دارد تا متناسب با میزان سهام خود، در افزایش سرمایه شرکت مشارکت نماید و از این طریق از رقیق شدن سهام خود جلوگیری کند.

نکته ۴۰- معمولاً سهامداران درخصوص انواع حق تقدم توافق می‌کنند. گاهی اوقات طبق توافق سهامداران این حق تقدم قابل انتقال به سایر سهامداران است و در مقابل آن قیمت حق تقدم دریافت می‌شود. بدین ترتیب سایر سهامداران می‌توانند از حق تقدم دیگر سهامداران در مقابل پرداخت قیمت آن استفاده کنند. حال ممکن است به جهت تاثیری که استفاده از حق تقدم دیگر سهامداران توسط عده‌ای دیگر از آنها دارد و تغییراتی که نصاب‌های سهام بوجود می‌آورد برای آن محدودیت‌هایی در نظر گرفته شود.

ماده ۹- انتقال سهام

نقل و انتقال سهام تابع شرایط زیر است:

۹-۱ سهامدار عادی/ تیم کارآفرین تا مدت ..... سال از تاریخ تاسیس شرکت / قرارداد حاضر حق فروش، انتقال یا واگذاری تمام یا بخشی از منافع خود در شرکت را ندارد؛ مگر اینکه سهامدار ممتاز چنین عملی را تصویب و تایید نماید. در غیر اینصورت این نقل و انتقال در مقابل سهامداران ممتاز/ سرمایه‌گذاران/ دیگر سهامداران قابلیت استناد ندارد.

نکته ۴۱- یکی از مطالبات سهامدار ممتاز یا سرمایه‌گذار آن است که نقل و انتقال سهام تیم کارآفرین با مجوز و تایید او صورت بگیرد. زیرا سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ در واقعیت امر سرمایه‌گذاری روی افرادی است که ایده و دانش و تخصص از آن آنها است.

نکته ۴۲- یکی از مواردی که معمولاً سهامداران ممتاز که غالباً سرمایه‌گذار نیز هستند، مطالبه می‌کنند آن است که نقل و انتقال سهام آنها مستلزم اخذ مجوز از مجامع عمومی و هیئت مدیره شرکت نباشد تا بدین ترتیب هر زمان که پیشنهاد مالی جذابی برای نقل و انتقال سهام آنها وجود داشت، بدون محدودیتی بتوانند سرمایه‌گذاری خود را نقد کنند.

۹-۲ حق همراه کردن: اگر سهامدارانی که ..... درصد از سهام یا بیشتر را در اختیار دارند قصد داشته باشند تا سهام خود را به شخص یا اشخاص ثالث منتقل نمایند، حق دارند «اطلاعیه همراهی» را به دیگر سهامداران ارسال نمایند. اطلاعیه همراهی باید متضمن اطلاعات زیر باشد:

- هویت سهامدارانی که دیگر سهامداران را همراه خود می‌نمایند؛ و
- هویت شخص ثالث خریدار؛ و
- قیمت فروش و .....

اگر «اطلاعیه همراهی» ارسال شود، دیگر سهامداران متعهدند تا سهام خود را بر مبنای شرایط بیان شده در آن اطلاعیه و به قیمت ..... به خریدار بفروشند. اگر قراردادی باتوجه به معامله موضوع «اطلاعیه همراهی» در مدت ..... روز کاری پس از تاریخ ابلاغ این اطلاعیه منعقد نشد، تعهدات سهامداران موضوع این ماده درخصوص «اطلاعیه همراهی» خاتمه می‌یابد.

نکته ۴۳- تعیین نصاب سهام لازم برای اعمال Drag along right به نوع تقسیم سهام در هر استارت‌آپ بستگی دارد. سهامداران می‌توانند توافق کنند تا اطلاعات خاصی درباره طرف معامله یا شرایط معامله در اطلاعیه همراهی نوشته شود.

۹-۳ حق همراه شدن: در موارد پیشنهاد یا پیشنهادات همراه با حسن نیت شخص یا اشخاص ثالث برای خریداری سهام سهامداران شرکت به قیمت عادلانه بازاری از یک یا بیش از یک سهامدار که در مجموع بیش از ..... درصد یا بیشتر از سهام شرکت را در مالکیت خود دارند، دیگر سهامدار(ان) این

اختیار را دارند تا درخواست کنند سهام آنان نیز به عنوان بخشی از معامله با شرایط مشابه فروخته شود. اگر شخص ثالث تمایل نداشته باشد تا کل سهام پیشنهادی را خریداری نماید، سهامدارانی که تمایل داشته باشند حق دارند تا سهام خود را متناسب با نصاب سهامداری خود به فروش برسانند.

نکته ۴۴- تعیین نصاب سهام لازم برای اعمال Tag along right به نوع تقسیم سهام در هر استارت‌آپ بستگی دارد. این حقی است که غالباً سهامداران اقلیت مطالبه می‌کنند.

ماده ۱۰- تعهدات و جبران خسارات

نکته ۴۵- در این قسمت سهامداران می‌توانند درخصوص تعهدات هر کدام از طرفین و نیز ضمانت اجرای نقض این تعهدات توافق کنند. این تعهدات ممکن است برای تیم کارآفرین / سهامداران عادی و نیز سرمایه‌گذار/سهامدار ممتاز باشد. همچنین برای جبران خسارات می‌توان وجه التزام و یا ضمانت اجراهایی از قبیل کاهش نصاب سهام و مانند آن و یا ترکیبی از آنها تعیین کرد. معمولاً سرمایه‌گذاران برای تضمین ایفای تعهدات تیم کارآفرین از آنها وکالت نامه اخذ می‌کنند یا تضامینی از جنس سند تجاری مانند چک یا سفته مطالبه می‌نمایند.

ماده ۱۱- خاتمه قرارداد

۱-۱۱ پس از ثبت رسمی سهام به نام سهامداران در اداره ثبت شرکت‌ها این قرارداد توسط سهامداران قابل فسخ نیست.

۲-۱۱ به محض انحلال شرکت، شرکت باید با توجه به اساسنامه تصفیه گردد و مدیریت تصفیه به ترتیب اقدامات زیر را اتخاذ نماید:

(الف) خاتمه تمام روابط حقوقی شرکت با اشخاص ثالث؛ و

(ب) پرداخت و تصفیه تمام دیون، تعهدات و مسئولیت‌های شرکت؛ و

(ج) بازپرداخت سرمایه‌های پرداختی سهامداران ممتاز؛ سهامدار ممتاز در دریافت سرمایه‌های پرداختی و وجوه سرمایه‌گذاری شده در شرکت و وام‌های پرداختی به شرکت دارای اولویت می‌باشند.

(د) در پایان تسویه، هر میزان وجوه مازادی که باقی مانده باشد باید میان سهامداران بر مبنای نسبت مشارکت هر سهامدار تقسیم شود.

نکته ۴۶- تا قبل از اینکه سهام رسماً و طبق مقررات اداره ثبت شرکت‌ها به سهامداران منتقل شود، ممکن است سهامداران توافق کنند در مواردی قرارداد سهامداران قابل فسخ باشد مانند آنکه سرمایه‌گذار اقساط اولیه سرمایه یا مبلغ افزایش سرمایه را پرداخت نکند یا تیم کارآفرین به برخی از شاخص‌های کلیدی عملکرد دست پیدا نکند. همچنین این موضوع که قرارداد در چه شرایطی قابل فسخ یا قابل انفساخ باشد، از جمله مواردی است که به توافقات میان سهام

ماده ۱۲- سایر موارد

۱-۱۲ اگر شروط این قرارداد با اساسنامه شرکت یا دیگر اسناد تاسیس در تعارض باشد، شروط و تعهدات این قرارداد باید میان طرفین حکمفرما گردد.

۲-۱۲ در فرضی که یک یا بیش از یکی از شروط موجود در این قرارداد به هر دلیلی غیر معتبر، غیرقانونی یا غیرقابل اجرا گردد، اعتبار، مشروعیت قانونی و قابلیت اجرایی دیگر شروط مندرج در این قرارداد تحت تاثیر قرار نمی‌گیرد و در نتیجه آن به آنها لطمه‌ای وارد نمی‌شود.

۳-۱۲ هیچ‌گونه تغییر و تعدیل، اصلاح یا حذف هرگونه شروط و تعهدات مندرج در این قرارداد موثر نخواهد بود؛ مگر اینکه به اتفاق آرا باشد و بصورت مکتوب درآمده و به امضای تمام طرفین برسد.

۴-۱۲ این قرارداد به تعداد سهامداران تنظیم و امضا می‌گردد و تمام نسخه‌های امضا شده آن باید به عنوان نسخه واحد و یکسان قرارداد فرض شوند.

۱۲-۵ هیچ‌گونه تاخیر یا ترک فعلی در اعمال حقوق یا اختیارات برآمده ذیل این قرارداد به حق یا اختیار یادشده لطمه‌ای وارد نمی‌سازد و نباید به عنوان اسقاط چنین حق یا اختیاری در نظر گرفته شود و فعل و ترک فعل سهامداران به چنین حقوق و اختیاراتی آسیب وارد نمی‌کند.

۱۲-۶ سهامداران متعهدند ظرف مهلت ..... از تاریخ قرارداد نسبت به تشکیل مجامع عمومی شرکت و جلسات هیئت مدیره و اعمال تغییرات لازم حسب مورد اقدام نمایند.

نکته ۴۷- در صورتی که شرکت تاسیس شده باشد درج این بند توصیه می‌شود؛ در غیر اینصورت سهامداران می‌توانند برای تشکیل شرکت طبق توافق خود مهلت و شرایط مدنظر خود را تعیین کنند.

نکته ۴۸- گاهی اوقات طرفین در ذیل بند سایر شرایط و یا در قالب یک ماده مستقل برای تعیین وضعیت سهامداران پس از فوت، حجر و یا ورشکستگی توافق می‌کنند. این توافقات تا زمانیکه با قواعد آمره در مغایرت نباشد، صحیح است.

ماده ۱۳- اطلاعیه‌ها

۱۳-۱ هرگونه اطلاعیه یا ابلاغیه‌ای که قرار باشد طبق این قرارداد ابلاغ و تحویل شود باید مکتوب باشد، و خطاب به طرف مرتبط و به نشانی مندرج در این قرارداد ارسال گردد.

۱۳-۲ در صورتی که هرکدام از طرفین نشانی خود، مندرج در این قرارداد را تغییر دهد متعهد است کتبا شرکت و دیگر طرفین را از این امر مطلع سازد؛ در غیر این صورت ارسال کلیه اطلاعیه‌ها و ابلاغ‌ها به نشانی موجود در این قرارداد، ابلاغ‌شده محسوب می‌گردد.

نکته ۴۹- پیشنهاد می‌شود ایمیل به عنوان یکی از شیوه‌های رسمی و صحیح ابلاغ مورد توافق قرار گیرد.

ماده ۱۴- قانون حاکم

این قرارداد مشمول قوانین و مقررات لازم‌الاجرا در جمهوری اسلامی ایران، از جمله قانون تجارت و لایحه اصلاح قسمتی از مواد قانون تجارت درخصوص شرکت سهامی مصوب ۱۳۴۷ است و تحت این قوانین و مقررات اجرا و تفسیر می‌گردد. در تفسیر قرارداد حاضر حسن نیت مدنظر قرار می‌گیرد.

ماده ۱۵- حل و فصل اختلافات

۱۵-۱ تمامی اختلافات و دعاوی برآمده از این قرارداد یا مرتبط با آن مشتمل بر (و نه محدود به) انعقاد، اعتبار، خاتمه یا نقض، تفسیر یا اعمال آن باید بصورت دوستانه میان طرفین اختلاف یا نمایندگان آنها در مهلت ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ اطلاعیه حل و فصل گردد.

۱۵-۲ تمام اختلافات ذکر شده در بالا و مجادلات برآمده یا مرتبط با این قرارداد، قراردادهای فرعی و معاملات منعقد شده طبق آن، که طرفین در مهلت ۳۰ روزه یادشده حل و فصل نکرده‌اند در صلاحیت مرکز داوری اتاق ایران (ACIC) خواهد بود تا بوسیله داوری نهایی و الزام‌آور یک داور مطابق با قواعد و آیین داوری مرکز داوری اتاق ایران حل و فصل گردد. علاوه بر قوانین و مقررات الزام‌آور، داور باید عرف تجاری مربوطه را نیز مدنظر قرار دهد.

۱۵-۳ شرط داوری حاضر موافقت‌نامه‌ای مستقل از قرارداد اصلی تلقی می‌شود و در هر حال لازم‌الاجرا است.

نکته ۵۰- طرفین می‌توانند درباره مرجع صالح به رسیدگی به اختلافات توافق نمایند. این مرجع می‌تواند مراجع قضایی و عام دادگستری یا مراجع داوری باشند.

طرفین قرارداد حاضر را در ..... نسخه واحد و متحدالشکل تهیه و تنظیم کردند و از تاریخ اجرا برای آنها لازم‌الاجرا و لازم‌الاتباع است.